

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ В ГУМАНІТАРНО-МИСТЕЦЬКІЙ СФЕРІ

Рівень освіти (бакалавр/магістр/доктор філософії)	Магістр
Кафедра (за якою закріплена дисципліна)	Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти
Терміни вивчення (курс/семестр)	3 семестр, 2 курс
Вид дисципліни (кількість лекційних/семінарських/практичних год.)	Вибіркова 120 год. (лекційних – 4 год., самостійна робота – 84 год., практичних – 32 год.)

Мета курсу: формувати у магістрів цілісне розуміння соціальних механізмів культури, оволодіння методологічним інструментарієм провідних антропологічних шкіл світу та розвиток здатності аналізувати мистецькі практики як складні соціальні системи. Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати:

- ключові поняття, теорії та методології провідних світових антропологічних шкіл (британської, французької, німецької, скандинавської та американської) та їх роль у формуванні сучасного гуманітарного знання;
- методи якісного дослідження, зокрема принципи «густого опису» (К. Гірц), структурного аналізу та інтерпретації культурних кодів;
- фундаментальні концепції соціальної антропології: природа символічного капіталу, механізми соціального виключення, теорія поля та символічного насильства (П. Бурдьє);
- сучасні дискурси в антропології мистецтва: концепції культурної травми, пам'яті, ідентичності та транснаціональних культурних потоків.

вміти:

- застосовувати антропологічну оптику до аналізу творів мистецтва, перформансів та модних практик;
- досліджувати соціальну динаміку в цифрових та фізичних спільнотах;
- аналізувати мистецький проєкт як текст, що відображає соціальні ієрархії та ідентичності;
- здійснювати критичний аналіз мистецьких явищ з урахуванням етичних стандартів та міжкультурної комунікації.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ (МОДУЛІ)

МОДУЛЬ 1. КЛАСИЧНІ ТА СУЧАСНІ АНТРОПОЛОГІЧНІ ШКОЛИ

- **Тема 1. Британська школа:** Соціальна структура, функції та інституції в мистецькому середовищі.
- **Тема 2. Французька школа:** Структуралізм, теорія дару Марселя Мосса та концепції П'єра Бурдьє.
- **Тема 3. Німецька та скандинавська школи:** Феноменологія «розуміння» та антропологія глобальних культурних потоків.

- **Тема 4. Американська школа:** Інтерпретативна антропологія, «густий опис» та рефлексивність дослідника.

МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНО-АНТРОПОЛОГІЧНІ КОНТЕКСТИ

- **Тема 5. Антропологія моди та перформансу:** Тіло як медіум, мода як знакова система та перформанс як акт соціальної комунікації.
- **Тема 6. Антропологія травми, пам'яті та міграції:** Мистецтво як спосіб осмислення історичних розломів, колективна ідентичність у стані вимушеного переміщення.
- **Тема 7. Антропологія медіа та цифрових культур:** Віртуальні спільноти, алгоритмічна культура та зміна соціальної поведінки в мережевому просторі.
- **Тема 8. Антропологія влади та символічне насильство:** Механізми соціального контролю в мистецьких інституціях, аналіз ієрархій та прихованого примусу в гуманітарній сфері.

Форма підсумкового контролю: іспит.

Автор програми: PhD з філософії, міжнародна дослідниця у галузі філософської та соціальної антропології, доцент кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти РОМАНОВА Олена Петрівна

Програма курсу розроблена з урахуванням фундаментальних методологічних трендів, зафіксованих у глобальних дослідженнях ЮНЕСКО (зокрема, "Tendances principales de la recherche dans les sciences sociales et humaines / Esthétique et sciences de l'art"), що дозволяє інтегрувати українську художню освіту безпосередньо в актуальний європейський науковий простір.